

A mi Daloskörünk.

A háborus időszakban a kulturát teljesen félrelökni nem szabad. Akik itthon maradtak és akik már véreztek a hazáért, azok nemesebbet és jobbat nem cselekedhetnek, mint a magyar kulturát tovább fejleszteni és dédelgetni. Nem szabad annak egy percig sem szunynyadnia.

Keresik a magyarok rokonait. Tudósok ellátogatnak az orosz fogolytáborokba és ott az ősi dal adja az összekötő kapcsolatot. Megtudjuk, hogy az osztjások, kik az ugor-alta nyelvcsaládhoz tartoznak, megalta énekek és sokan vannak, kik velünk, rokonságban vannak messze az Oroszbirodalomban. Jól esik látnunk, hogy a mi Magyar Daloskörünk nagy buzgalommal mivéli a magyar dalt. Ha számban kevesen is, de buzgóságban annál erősebben kultiválják és dédelgetik a zengetes magyar szót. Hivatalos jelentését egész terjedelmében hozzuk, mert tiszteletet és elismerést adunk annak, ki tiszteletet és elismerést érdemel.

Senki kultúrörökvéseit nem korholjuk, de elsősorban a mienket szeretjük legjobban mivelni.

Tanulja meg minden magyar először a Szózatot és a Himnust és csak utána a Wacht am Raint, mert szép és művelt emberhez illik, ha ezt is tudja, de szent kötelessége, ha lelkébe vési „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar!” Ez vitte tűzbe ez lelkesítette katonáinkat. És mert Isten megáldotta a magyart, győzött és dicső győzelemmel szerzi meg az áldásos békét. Ez hoz reá vigesztendőt!

Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör 1915. évi beszámolója.

Másodszor zárul az esztendő, annélkül, hogy az egylet vezetőségének módjában állana működéséről tagjainak a közgyűlésen beszámolni. Másodízben kell tiszti mandátumaikat az adott körülmények folyamánként meghosszabbítani.

Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör vezetősége tudatában van kultúrmissziójának fontosságában, tudatában annak, hogy a háboru után számot kell adnia mindarról, amit a kör érdekében a magyar dal javára tennie kell és kellett és így addig is, míg a bevonult tagoknak jelentését leadhatja, ezuton számol be tevékenységéről. A nagy közönségnek és a pártoló tagoknak is számot kíván adni munkájáról.

Erős abbéli meggyőződése, hogy az elért eredmény kifogja elégíteni azon igényeket, melyek az adott viszonyok között támaszthatók voltak és reméli, hogy a Polgári Daloskör jövőben is támogatásban fog részesülni. Igéri egyuttal, hogy törekvése oda fog irányulni ezen-től is, hogy a kör a magyar dalnak igaz otthona legyen.

Ha a vezetőségnek dicsekednie szabad az elért eredménnyel, be kell ősmernie, hogy egyedül képtelen lett volna azt elérni. Köszönetet kell mondania a nagy közönségnek a városi hatóságnak az ujvidéki Vörös Kereszt Egyletnek és a petrovaradini cs. és kir. Várparancs-

nokságnak azért a szives támogatásért, melyben részesült és, amely támogatás azt eredményezte, hogy a Polgári Magyar Daloskörnek e nehéz történelmi időkben módjában volt a háborus jótékony intézményeknek szolgálatakat tennie. A jelentést a háboru előtti időről kell megkezdnie:

A Magyar Dalosközség 1914. aug. 13-18 között országos dalosversenyt akart tartani. Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör a Kolozsvárról megtartandó versenyre benevezett minden előkészület kész volt. Remélni lehetett, hogy a zászlót egy új babér fogja ékesíthetni, a kar összeállítása jól sikerült. A versenyszámokat kötelességszerűen aug. 8-án kívánta helyben előadni. Mint bomba hatott azonban a hír, hogy koronánk várományosát és nejét Sarajevóban meggyilkolták. Vésztjósól felhők tornyosultak. Az országos gyász miatt a kolozsvári dalosverseny bizonytalan időre el lett halasztva.

A háboru kitört az első hívó szóra a tagok közül 36-an vonultak be, később 182-en, akik közül tudomásunk szerint eddig 3-an meghaltak. Rokkantzát vált 3. A kitüntetettek száma: 14.

1914. és 1915. nov. első napján a kör a helybeli temetőben a kápolna előtt és a katona síroknál gyász énekeket énekelt. A vörös kereszt egyletnek 40 koronát adományozott

az 1914. évi nov. 15. és 22.-iki színelőadások az ujvidéki vörös kereszt egyletnek 1004/69 a petrovaradini vörös kereszt egyletnek 50 koronát jövedelmezett. Színr került Ferenc József azt üzente, alkalmi színmű.

Adakozás után a vörös félhold javára 10 kor. a vörös kereszt miniatúr zongora sorsjegyeire 14 kor. gyűlt egybe. Felbuzdúlva a 914. évi színi előadás sikerén a kör elhatározta, hogy 1915. jan. 9 és 10-én ismét színelőadást rendez. Ezuttal Löwenberg Jenő a Zászló becsülete és a Vágó-Zerkovics Nagy dolog a háboru című alkalmi színművek kerültek előadásra, a tiszta jövedelem 272/20 kor. volt.

A lövöldében aug. 8-án tartott nyári ünnepély a rokkant katonáknak 617/40 koronát jövedelmezett.

A füstelen napon tartott gyűjtés 34 koronát eredményezett. Mindent egybe véve 2008/59 korona jutott jótékony célra.

Az országos ünnep és gyászünnepnek csendben, szük körben az egyleti helyiségben tartattak meg. Demetrovits Vladimir dr. városunk volt polgármesterének temetésén kar gyásznépeket énekelt. Közszeregetben álló új polgármesterünk Profuma Béla tiszteletbeli tagnak választott meg.

A könyvtárt rendeztük és az 34 kötettel szaporodott. Agilis elnökünk Wacht Imre arc-képét a kör helyiségben 1915. nov. 5-én névnapja alkalmával lelepleztük.

Tagsági díjakban 514 korona folyt be jelenlegi készpénz készlet 216 korona.

Az elhalálozott tagok száma kettő ezek temetésén testületileg résztvettünk.

A háborus album aláírásait meg gyűjtjük, a befolyó pénz a rokkant katonák javára szolgál, az album pedig a hadi múzeumban fog elhelyeztetni.

Az elnökség.

A rombadölt Anglia.

Anglia, a szabad, liberális, alkotmányos Anglia rombadölt. A hatalmas erővel és kitartással folytatott háborunak első nagy győzelmét Anglia felett ezzel a rövid kijelentéssel jelezhetjük. Mert a véderőtörvény nem jelent egyebet mint a régi, szabad, az állampolgárok egyenlő szabadságán alapuló és felépült Anglia rombadölését.

Eddig Anglia volt mindig az az állam, amely polgáraival nem mint fölöttük álló, hanem mint belőlük kialakuló hatalom rendelkezett, vagy tán nem is rendelkezett. Az ősrégi angol alaptörvény elmúltát, megtörtét jelenti az, hogy az angol kormányának egyáltalában észbe jutott, hogy a kötelező katonai szolgáltatást kimondja. Még semmi sem bizonyos még nem tudjuk lesz-e a parlamentben harc a törvény ellen még nem tudjuk nem fog-e a kormány teljes egészében megbukni e javaslat kapcsán vagy ha nem bukik nem lesz-e kénytelen olyan rendszabályokat alkalmazni, amelyek nem felelnek meg az angol parlament hagyományainak és szellemének. De ha ezt nem is tudjuk, tudunk egyet, hogy Anglia kényszerült kijönni abból a páholyból, amelyet magának a világháború alkalmából felépített, amelyben eddig nézte az előadást. Belekényszerítette Anglia bennünket és szövetségeseinket a háboruba és most a háboru belekényszerítette a viaskodásba Nagybritanniát is.

Már pedig Anglia alkotmánya, ősi szelleme egyáltalán nem fér össze azzal, hogy az emberekre rálehesen kényszeríteni a katonáskodást. És hogy milyen katasztrófa ez Angliára nézve, azt mi sem bizonyítja inkább, mint ha visszagondolunk a háboru elejére. Akkor Anglia büszkén kérkedett önkéntes hadseregével. Az angol sajtó valósággal tobzódott annak az óriási különbségnek a kihasználásában és hangsúlyozásában, hogy Angliában nincs védkötelezettség, míg Németországban és Ausztria-Magyarországban van. Hangsúlyozták, hogy aki önként jelenkezik az sokkal szivesebben megy a harctérre, mint akinek muszáj menni hiszen azért jelentkezett mert menni akart.

Az angol sajtó ugyan megfeledezett arról, hogy a központi hatalmak népei már bele vannak nevelve abba, hogy nekik igen is menniük kell, tehát ezzel a gondlattal nőnek fel, vagyis a kényszer nem érzik oly erősen, mint ha hirtelen törnének rájuk. De még így is koncepdáljuk, hogy akik önként jelentkeznek szivesen mennek a harctérre. Csak az volt a baj Angliában, hogy ugyszólván senki sem jelentkezett önként.

UJVIDÉKI VÁROSI JODOSGYÓGYFÜRDŐ

alcalicus jódos gyógyforrás.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, halleini sós és tengeri sósfürdő, széna-vas fürdők. Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvizgyógyintézet

Villamos gyógymódok

Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csúz, köszvény, ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérbaj ellen. A fürdő télen fűthető szobákkal és folyósókkal van ellátva. — Modern vendégszobák és étterem!

Téli kurára kiválóan alkalmas!

Allandó fürdőorvos; dr. Vilt Vilmos

Kimerítő tájékoztatást küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva.

És mi lesz most? Most már a kényszer fogja Anglia hadseregét is összetartani. És pedig olyan kényszer, amelynek megvetésében, talán gyűlöletében nőtt fel az egész angol nemzet. Hogy képzelik akkor az angol államférfiak, hogy ilyen tömeggel győzni lehet olyan emberek ellen, akik ha valamikor tényleg a „muszáj” kényszerítő hatása alatt mentek ki a harctérre, ma már megedződtek, ma már nyugodtak, higgadtak, biztosak és főlényesek? Elvakultság, és tulságos önbizalom kell ahhoz, hogy ebben reménykedni lehessen. Mennyi ellenszenvvel, mennyi ellenszeggélssel és milyen belső viharral és háborgással kell majd megküzdenie az angol kormánynak míg a véderőjavaslatot a gyakorlatba átviszi. És ha már meg is van, mikor lesz kész a hadsereg, amelyet a véderőjavaslat talpra állít. Jó kiképző tisztek és arra alkalmas anyag nélkül, teljes lehetetlenség, hogy az új angol katonák valóban eredményesen harcolhassanak.

És főleg lehetetlen, hogy idejében elkészülhessen az új hadsereg. Mire az új angol véderő meglesz Anglia szövetségesei ki lesznek fáradva, Anglia pedig oly nagy hadsereget, amely egyedül legyen képes megvívni a központi hatalmak eddig győztes haderejével, nem tud kiállítani.

A véderőjavaslat és a kötelező katonai szolgálat behozatalával Anglia egyik legnagyobb erejét, legnagyobb büszkeségét, az állampolgárok függetlenségét veszítette el.

Ez pedig elég ahhoz, hogy Anglia bukásáról rombadőléséről joggal beszélhesünk.

A kis ipar jövője.

Az „Ujvidéki Napló” és a „Balkán” az iparügyek lelkes támogatója, szerkesztője minden szépnek is jónak megértője szíves volt megígérni, hogy iparügyeknek állandó rovatot nyit és tért enged minden olyan cikknek, amely iparos és iparügyet szolgál. Iparügyek és érdekek messze kiható ereje van. Igénybe veszem a szíves ajánlatot, megkezdem az iparügyeket célzó cikksorozatokat azon reményben, hogy mások követni fognak ebben. Időszerű és hasznos leendő meghányi-vetni különösen kisipari témákat; a nyomtatott betű ereje nagy és az „Ujvidéki Napló” jó szolgálatot tehet a kisiparunk és iparosnak.

A kisipar jövője címet adom ezen bekezdő cikkemnek és ebben tárgyalom létjogosultságát és azt, mit kell tenni annak fennmaradására fejlesztésére.

Megállapítani a kisipar létjogosultságát és fejlesztésének módjait a kereskedelmi isiparkmarák főfeladata. Anketten igen sokszor szótárgyává tétetett az ügy, ámde nem mindig öltött festet az ott megállapított irány, mely lendíteni segíteni lett volna hivata a segítségére szoruló kisiparra. Akadémikus polemiák korántsem elegendők a helyzet javítására.

A kérdés lényege: **fenntartható-e és fejleszthető-e a kisipar?** Ha igen: minő intézkedésekkel és mely irányban? Kinek kell ebben a munkában részt venni?

Mindegyik kérdésre megadom a feleletet. Vannak, akik a kisipar létjogosultságát vitatják, hogy mivel az fenn nem tartható nem is fejleszthető. Vitatják létjogosultságát a technika mai vívmányaival szemben, melyeket a nagyban termelő gyárpár teljes mértékben kihasznál.

Viszont vannak, akik a gyári termelés túlhatásában látják a kisipar jövőjét.

Mindkét álláspontnak meg van az alapja, ha az ipar egy-egy részére vonatkozhatjuk. Az egyik a gépek döntő szerepéből indul ki, a másik ezzel ellenkezően az egyéni inerciából. Meggyőződésem az, hogy a kettő egymással kiegészítve egy egészet képezve adja meg a helyes választ és jelöli ki a megoldás helyes útját.

A kisipar — mint ilyen — nem tartható fenn abban a részében, mely tömegtermelés tárgyát képező cikkekkel készíti, — feltétlenül fenn tartható és fejleszhető azonban azon ágazatokban, amelyekben az egyéni tudás az izlés a kéz művésze a döntő tényező.

Amíg amott hiába küzd az egyén, mert korántsem olyan erős, hogy a technikát legyűrje addig itt hiába terem csodákat a technika a művészet terére lépést ipart utol nem éri soha.

A tömegtermelésben elvész az egyén önállósága, viszont tömegtermelés művészt nem alkothat.

A maga szemben nagyszerű terméket alkot mindkettő és habár a tömegtermelés iparkodik elnyomni a kisipart, ha a kisipar a művészet megalkotás terére lép, célja nem sikerül.

Szóval iparművészetet kell, hogy nemondom megteremteni, hanem fejleszteni.

Ha a törekvés erre irányul a kisipar fenn tartható. Az első kérdésre a válasz immár helytállóan megadott. Minthogy pedig minden egyénben a művészeti érzéket fejleszteni lehet, nyilvánvaló, hogy ily irányú törekvés nem lesz hiábavaló és előnyösen fogja befolyásolni a harcot a kisipar javára.

Több mint 800,000 iparosegyén jövőjéről van szó; érdemes elmélkedni afőlött minő intézkedéseket kell tenni a kisipar fejlesztésére és kinek kell ezt megtenni? Fontos iparilag, hogy az ipari foglalkozás átörökölődjék apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre mert ez biztosítja a fokozatos fejlődést. Megjön tehát a válasz ezen kérdésre is az iparosnak magamagának kell intézkedni, hogy a kisipar fenn tartható legyen.

Állami és szociális szempontból pedig lényeges, hogy különösen a városokat alkotó iparoselem tömör legyen, mert e sorokban nemzeti erő van, mely századok viharaival dacolt, melyek mögött épült és fog fokozatosan felépülni a hazai ipar. A művészeti alapon nyugvó kisipar komoly tudással, amellet a magyar nagyipar t tömeggyártó nagy gyárak a magyar munkások ezreivel, ott az egyén, itt a tömeg: e kettő együttvéve alkossa az egész magyar ipart.

Ebből veszik, hogy az állami a társadalom is ki kell, hogy vegye részét a kisipar támogatásával fejlesztésével. Áldozatot kell hoznia mindenkinek a kisipar fejlesztése érdekében.

Áldozatot honni azonban az államnak, érdeklődést tanusítani a társadalomnak addig míg az iparosság nem ébred tudatára. hogy első sorban saját magának kell szervezkednie, nem hozza meg azt az erőt, azt az eredményt, melyre az iparosságnak szüksége van.

Minden áldozat és intézkedés meddő marad, míg kisiparosaink hangzatos jelszavak után indulnak és nem komoly, tervszerű, rendszeres munkavezérlő tevékenységükben.

Erre a munkára kívánom serkenteni az iparosokat. y. s.

Ujvidéki séták.

Nedves Szerkesztő Uram!

Igen érdekes látogatásomról számolok be.

Látogatás a maximális árnál.

Senki sem ismeri, még csak nem is látta, szidást, pletykát el bír terjedelmén háta. Nem őrzik, mint a rabot, ha megszökik sem kár: ez a maximális ár. Nyakamba veszem a várost, beszélnem kell vele, bárhol van az ég alatt, hogy mindazt a sok képtel, mely róla közzájön forog, eloszlassam.

Első utam a csirke- és halpiacra vezetett. Gondolom, ha az ember hallani akar valamit, akkor legjobb megkérdezni a hallgatóságot. A maximálást azonban itt nem ismerik. Rohanok hát egyik boltból ki, a másikba be, terményeshez, teljeshez, henteshez. sőt még a cipő és bakancstermelőhöz is eljutottam, akik különös módon és segédelemmel cipőt termelnek és minő horribilis áron adják a portékájukat. Uramfia! amint innen kijövök, egy eleven és igazi kutya-pocérrel találkoztam, aki kutyaftuttában erélyesen követ, ismeretes dróttával, egy kisebb ölebecskét. Gondoltam talán a kenyérgyget akarja a számúrra rákényszeríteni. A sikerült fogás beszédbe hozott, keserűen panaszkodtunk egymásnak a világ kutyaságáról, a beszélgetésből azt láttam, hogy a „kiskutyákat” ők is megfogják, de a nagyok szabadon szaladnak. E-szembe jutott a régi jó ujvidéki világából egy eset. Akkor még a Grandhotel előtt volt csak

kövezet, a híres „Zöldkoszorú” vendéglő előtt jártam, úgy éjjel 12 óra lehetett, tehát nem volt késő, 5 óra naplenyugta után. Ekkor egy nagy kuvasz ugrik ki a Szarkaék vendéglőjéből, le-hajlok, hogy követ vehessek fölé. A követ nem mozdíthatom... Az gondolja most Szerkesztő Uram, hogy a kutya ráumgrott!... Nem, hanem egy macska után iramodott a piactéri bódé felé. Eltűnődtem, minő buta berendezés: a követek megkötik és a kutyákat szabadon engedik lótni-futni, harapni-marni.

Követem a kutyát. * A városi „tó” hoz érttem. Régente ez is másképpen volt. Ennek a „tó”-nak „Bara” „Limán” volt a neve, de ma, mikor beékelte magát a Sétakertbe, „Ligetitő” lett belőle. Annnyit az igazság kedvéért meg kell jegyezmem, hogy a halak ebben a tóban saját boldogságuk zsirjában döglöttek meg és most a békák bérletik ki a „tavat”, hogy Kuborczy uramnak ingyenes hangversenyt rendezzenek. Most tél van, tehát a békahad elhalgatott, de egy étes, töpörödött, ütött-vert anyókat pillantottam meg ott, ki, miután viharezett, nem éppen tiszta lábát mosogatja.

— Szülém nem látta erre vándorolni a maximális árat?

— Ehun vagyok-e! — Szól a néni örömmel és meglepődéssel.

— Hát hogy került ide?

— Tetszik tudni, a városban már nincs számomra hely. Kirugott a hatóság, lefűlőzött a tejes, kihasznált a hentes, kisütötte egyik szememet a pék s vén égetnivalóknak csúfolnak, még a petróleum miatt is most itt az vadvizet szeliditem. De úgy hallok, már ezt is maximálni akarják. No még csak az kellene! Akkor inkább visszamegyek régi székhelyemre. Igaz ez csak nyári üdülő hely, de elég fontos és megéltet belőle. Azután meg nincs messze.

Titokzatosan sügta és a sűrű fák közé mutat. Megértettem.

Nem tudom hogy lesz velem, mint lesz velem. Alighanem úgy lesz velem, mint az egyszerű ember potykájával, mikor a vízből kifogta a vizes dzésába ejtette és ott mult ki. Sokat beszélt még Maximalis-néni, de később járt az idő elbűcsiztam tőle, talán örökre és hazamentem.

A viszónlátásra!

Hive

ir.

HIREK.

Külön mellékletet, miután lapunk mos tekintik kétszer jelenik meg, nem adhatunk. Cél szerűnek találtuk a Balkánra vonatkozó közleményeket minden számára elosztva hozni, hogy így folyton tárgyaljuk ezen kérdéseket és míg idejekorán előkészítsük az innen, Ujvidékről kisugárzó akciót, mely feladatát tűzte ki kereskedelmünket és iparunkat egy fejleszteni, hogy a Balkánon megfelelő tért hódítson és így előmozdítsa anyagi gyarapodásunkat.

Széleskörű visszhangra talált az Ujvidéki Napló törekvése. Mellénk sorakoztak azok, kik munkásságunkat értékelni tudják. Mutatja mai számunkban közzölt: „A kisipar jövője” című érdekes és okos érvekkel támogatott cikk. A nekünk juttatott elismerést köszönettel fogadjuk és azon ujjabb igéttel egészüljük ki, hogy: „Veitek, általatok, ha akarjátok nélkülötek!” De mi a kibontott zászlót erősen lobogtatjuk és vasmarokkal tartjuk. Nem ütheti ki senki a kezünkéből.

Ujvidék jótékony, áldozatkész férfainak táborában az első között **Rainer Simon** nagykerekdő foglal helyet. Ujjában ismét 300 K-t adott jótékony célra. 100 K-t Leitner Benő dr. izr. hitközségi elnök kezéhez juttatott, hogy ezen összegre 5 szegény zsidó család között ossza meg. 100 K-t a polgármesterhez hasonlóan 5 szegény keresztény család közötti szétosztásra és 100 K-t az ujvidéki Hadsegélyző Bizottsághoz juttatott. Bárhol kell segíteni, ott mindig Rainer Simonnal találkozunk, ki emberi kötelességének mindenkor eleget tesz.

A rendőrség figyelmét felhívjuk a Széchenyit-utca 26. számú házra, melynek vályogos kerítésfala oly rozoga állapotban van, hogy minden percben ledőléssel fenyeget. Még mielőtt valami szerencsétlenség történik, célszerű, ha a falat lebontják.

Ezüst órát láncsal találtak, éppen újév napján a Dunautcabán. Igazolt tulajdonosa az ujvidéki rendőrségen átvetheti.

Az ujvidéki Madsegélyző bizottságnál befolyadományok: Königsdtiller Testvérek 50 üveg liqueur kat. kar. Leticus Mojszilo 20 K. kat. kar. i. j. Leticus Márko 20 K. kat. kar. Nandovics Zsófia 10 K. kat. kar. Funták Jakab 10 K. rokkant kat. és 10 K. kat. kar. Fischborn András 10 K. kat. kar. idősb. Anika András 10 K. kat. kar. Ujvidéki áll. polg. léányiskola 70 K. vak. kat. Ezen adományokhoz egy gyönyörű sokatmondó levél van mellékelve, mely azt bizonyítja, hogy ezen intézet igazgatása és vezetése olyan kezekben van, melyek jó hely-leányokat nevelnek. A levél így hangzik: „Méltóságos Főispán Ur! Kis leányaimnak névnapom alkalmából virágmegváltás címén felajánlott 70 K-ás adományt van szerencsém csatoltnak Méltóságod kezéhez átszolgáltatni, azon kérés kapcsán, kegyeskedjék e csekély összeget szívesen elfogadva, azt szegény hős katonainknak, akiket a háboru borzalmi vaksággal sújtottak, karácsonyi megajándékozása céljából illető helyre juttatni. Kiváló és mély tisztelettel maradtam Ujvidék, 1915. decemár 17-én. N. Nemessányi Adél, áll. polg. léányisk. igazgató. Ezen sablonos munka közepette mikor az adakozó jegyzéket írjuk, örvendünk, ha ilyen gyöngyszemekre bukkanunk, melyeknek értéke föltötte becses. — Zedlár Antal 10 K. kat. kar. Ernst János és Roth 1500 drb. eigarettá. Szilbacski Lyubomir 20 K. kat. kar. Jegdics István 10 K. kat. kar. Schultz Vilmos 50 K. vakkatonák és 50 K. kat. kar. Preradovics Lázár 5 K. kat. kar. Adorján Emil 25 K. kat. kar. (Folytatólagos kimutatás következik).

Az ujvidéki szántó földek majdnem mindenütt be vannak vetve. A novemberi időjárás meghátráltatta ugyan a vetési munkálatot, de annál jobb és kedvezőbb volt december. A városi gazdasági hivatalban, Balla Tibor intéző ur minden aggodalmunkat eloszlatta és így jó reményekkel nézhetünk a jövő évi termés elé.

Meghívó. Az Ujvidéki Magyar Kaszinó ez-évi rendes közgyűlését 1916. január hó 16-án délután 4 órakor fogja megtartani. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés az 1915. egyesületi évről. 2. Pénztárnoki jelentés az 1915. egyesületi évről. 3. A számvizsgálók jelentése. 4. Az 1916. évi költségvetés megállapítása. 5. A tisztikar és a választmány megválasztása, 6. Esetleges indítványok. Ha jelen közgyűlés határozatképes nem volna, ugy az alapszabályok értelmében 8 nap múlva, azaz 1916. január hó 23-án délután 4 órakor jelen tárgysorozattal új közgyűlés fog megtartani. Bakonyi Hugó s. k. főtitkár. Rehák Ferenc s. k. elnök.

Alkalmos hadianyagok szállítására a külföldre. A bolgár hadügyminisztérium a következő cikkeknek megegyezési szerinti szállítására ajánlatokat elfogad és pedig: 10.000 drb. kantárszj, gyeplővel. 10.000 drb. övtölténytáska karabélyok számára, melyből 7000 drb. Manlicher és 3000 drb. Mauser fegyverekhez való. 50.000 drb. váltótölténytáska. 40.000 drb. gyapjutaszka. 40.000 drb. kórházi köpeny, 60 drb. szállítható tábori fűrdő. 250 drb. könnyű betegszállításra alkalmas automobil. 200 drb. sátor, betegek számára és különböző gyógyszerek. Bónat-pérez 5%.

Izzasztó kurák. A házi orvoszerek legkedveltebb fajtái közé tartoznak már rég idők óta az izzasztó kurák. Annrya csalhatatlannak tartják az emberek, hogy minden betegség gyógyítását legszívesebben izzasztó kurával szeret-

nék kezdeni. Némely országban — mint pl. Japánban és Oroszországban — közsokkossá lett, sőt még nálunk is mindjobban kezd divat lenni, Minthogy azonban az izzasztó kurák, különösen ha betegségtől megviselt szervezetéről van szó, erőlyes beavatkozást jelentenek, szükséges, — miként Schwenkenbecher orvos-tanár is állítja — hogy az izzasztó gyógyszert alkalmazásánál alapos bírálat alá vegyüik, nehogy az esetleges hátrányok nagyobbak legyenek az előnyöknél. Régebben heveny fertőző betegségeknek a mesterséges izzasztást nagy előszeretettel alkalmazták az u. n. „kritikus izzadás” kiváltására, hogy a betegség lefolyását gyorsítsák. A láztalanítás azonban, mely a természetes izzadás nyomában jár, fenti esetben nem következik be. Olykor persze ajánlatos, ha a szervezetet melegítés által megizzasztjuk, mert a test melegének emelése, mint azt újabb vizsgálatok bizonyítják, elősegíti a fertőzős gyógyítására fontos védőtestecskék kifejlődését. Az izzadság bizonyos mérges anyagokat is felvehet, hogy azokat a testből eltávolítsa. Az izzasztó kurát jelenleg leginkább a soványított kuráknál alkalmazzák. Az izzadás okozta testsúly apadás természetesen semmi esetre sem áll hus vagy zsirvesztéségből, hanem vízvesztéségből. Az anyagcsere emelkedése pedig, mely a test fokozottabb zsirfelhasználásában nyilvánul, alig jöhet számításba. Az izzadás ennek dacára mégis előnyére szolgál a kövéreknek, mert az izzadás után megkönnyebbülnek és ekkor mégis annál inkább mutatnak hajlandóságot arra, hogy izommozgásokkal a zsir felhasználását gyorsítsák. Szívbetegnek természetesen a legnagyobb elővigyázat szükséges, mert forró fürdőkben a vérnyomás meglehetősen emelkedik, de azért bizonyos körülmények között a meleg fürdő a kimerült szívizmokat újból működésre bírhatja. Részleges meleg fürdőkkel is elérhetjük ugyanezt, de kevésbé ártalmasan. Az izzasztó fürdőket végül meg az izületi gyuaidásoknál is alkalmazzák jó sikerrel. A melegítés folytán a beteg izületben vérbőség keletkezik, mely a fájdalomt csillapítja és a gyuladást terjedését gátolja. Ennek bizonyítására különösen a japánokra hivatkozunk, akik még 54° C-os fürdőt is vesznek. Az ily. túlságos forró fürdőt, dacára annak, hogy nagyon kellemetlenek, kivált reumatikus bántalmaknál rendkívül jó hatásuaknak tartják.

Az Est hetedik évfolyamába lépett január elsőjén. Az idő gyors rohanásában is meg kell állanunk, hogy Az Est elmúlt hat esztendejére visszatéintsünk. Mert ez az idő fordulópontot, korszakot jelent a magyar hirlapírás történetében. Az Est meglétszerezte a magyar újságolvasóközönség számat, rátanította az országot arra, hogy mit kell követelni egy jó újságtól, hogy mit kell adni egy jó újságnak. Az Est bebizonyította, hogy a magyar szó előtt nyitva van az egész világ, csak attól függ, hogy ez a szó mit mond, mit jelent be. Az Est hírei nemcsak Magyarországnak, de az egész világnak szólanak és Németország, Anglia, Amerika, a világ minden újságolvasó állama Az Est hírein keresztül jut pontos és megbízható értesülésekhez. Az Est világlap, de a magyarság lapja. Ez egyuttal programja is. Azt akarja, hogy a magyarság haladásával, elismerésével legyen tele a világ, azt akarja, hogy a világ érdekességeit, előretörését a magyar közönség Az Est hasábjain keresztül tudja meg. Az Est tette azt, hogy a magyar hirlapíró ma otthonos minden ország minden fővárosában. Az Est tette azt, hogy minden nagy külföldi eseményről elsőnek számol be, hogy munkatársai elsőnek jelennek meg mindenütt. Az Est önzetesebbé és függetlenebbé tette a magyar társadalmat, a kisember kezébe éppen úgy, mint a vezető osztályába jó és becsületes, irodalmi nyelven megírott, nemes törekvésekkel teli újságot adott és céltudatos munkával minden olvasóját részesévé tette Magyarországot életének. A hat év elteltével fejlődése útján nem állott meg, minden száma újabb bizonyítéka erejének és haladásának, bizonyítéka annak, hogy tovább is bátor küzdője, harcosa marad minden magyar eszmének. Aki olvasóink közül előfizetője akar lenni ennek az újságnak, az kérje Az Est mutatószámát a kiadóhivataltól (Budapest, VII., Erzsébeikört 20.)

A „Darvin” Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természetudományi folyóiratának január 1. száma, mellyel a lap az 5. évfolyamba lépett, a következő igen érdekes tartalommal jelent meg.

De Neuville: A német vegyészek és a háboru-Dr. Dénes Ferenc: A Csendes óceán madárkolóniái. Dr. Horváth Károly: Atlántis szigete. Dr. Müller Ferenc: A cukorbetegség. Bíró Imre: A faipar. Behnya Miklós: A haranglata, stb. A kitűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatószámát köld a kiadóhivatal. Budapest Andrássy ut 50.

Burián Károly

a drezdai kir. opera világhírű tenoristája és

Hajdu Ilona

a m. k. operaház művésznője

jan. 22-én Ujvidéken

hangversenyt

tartanak.

„APOLLO” MOZI ! ! ! !

Teddy és a tavasz,

vigjáték 2 felvonásban.

Főlépcső hátsólépcső

vigjáték 3 felvonásban.

Regényi Istvánné

ékszerész, órák és látászerész.

UJVIDÉK

Kossuth Lajos utca 30. szám
a rom. kath. templom
épületében.

Nagy választék e szakmabeli árukban és izléses ajándéktárgyakban.

Régi elvünk: csak a legjobb, legszébbet és mégis jutányosan.

KOSZTITS SÁNDOR

keresked. Ügynök

Közvetít mindenféle eladási és vételi üzleteket, főleg hazai terményekből.

Nagy kereskedelmi- és ipari összeköttetése a Balkánnal.

Zongora órákat ad

zeneilegképzett, kitűnő módszerrel és több évi gyakorlattal bíró

uriasszony.

Jelentkezőket fogad lakásán:
Széchenyi utca 12. sz. d. e. 11—12
óra között.

GRÜNBERGER MÓR

egyenruha és uri szabó

Ajálja dúsan felszerelt raktárát az összes katonai felszerelési cikkekben.

Nagy raktár gumiköpenyekben.

UJVIDÉK, Kossuth Lajos utca 43 szám.
Régi gimnázium). Telefonszám 214.

Stein Jakab

rum-, cognac-, szilvórium-,
törkölypálinka, likőrök,
pezsgő és bor különleges-
ségek nagy raktára

== UJVIDÉK, ==
II. Rákóczi F.-út 10. szám,

Heitzmann Károly
műszaki cég- és címtestő
Ujvidék, Petőfi utca 71. szám.

Intelligens, kereskedelmi szakismerettel
és több évi irodai gyakorlattal bíró

uriasszony,

kinek férje hadbavonult, kereskedelmi

komtoarista állást keres.

Ajánlatok az
UJVIDÉKI NAPLÓ
kiadóhivatalába kéretnek.

SIKERÜLT

nagyobb mennyiségű
kitűnő paprikát
vásárolnom.

Eladók:

I. prima rózsza paprikát a kgr.	5 K.
II. " " " " " " " "	4 " "
Gulyás " " " " " " " "	3 " "

Továbbá: nagyszemű prima

mozsolyaszőlőt

a kg. 3-50 K.

Bokor Arnold, terménykereskedő
Ujvidék Rakoczy Ferenc út 43.

KITÜNŐ

bor eladó

Olcso árban kitűnő hegyi borok
- - nagyban kaphatók - -

Schwendemann Józsefnél
Paripás.

Levélbélyegek

a legnagyobb ritkaságok, különle-
gességek, régi magyar és szerb ritka
példányok eladók.

Hol?

Megmondja a szerkesztőség.

Tetvek és férgék ellen

Pedikrol

az egyedül bevált **biztos hatású szer** Kato-
náknak valóságos jótétemény. — Ára 1 korona
tábori csomagolásban. — Kapható mindenütt.
Főraktár: Török József Budapest Király-utca 12.
és Opera-gyógyszertár. Budapest Andrássy-ut 25.

Ügyes kereskedő

ki katona kötelezettségének eleget tett

BIZALMI ÁLLÁST, ÜZLETVEZETÉST

keres, vagy társul szegődik jóljövövel-
mező vállathoz.

100.000 K.

kézpénztöke fölött rendelkezik.

Három nyelven beszél, megfelelő
intelligenciával bír.

Címe a kiadóhivatalban megtudható.

Rohitsi

Tempel

forrás. Szénasavdús, diätetikus,
adító asztali ital. — Elősegíti
az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legteljesebb gyógyforrás. —
Indikálva: idült gyomorhurut-
nál, székrekedésnél, Bright-
féle vesebajnál, lépaganat-
nál, májbajagnál, sárgaságnál,
anyagcsere betegségeknél, a
legutak hurutos bántalmánál.

Donati

a maga nemében a legzár-
dabb tartalmu gyógyforrás leg-
erősebb hatású. Főképen
indikálva: idült béhurutnál,
obstipational, epekövel, elhízás
hajlamnál, csúznál és cukor-
betegségnek.

**Legdusabb,
természetes magnézium-
glaubersóforrások.**

Főraktár Magyarország részére:
Hoffmann József, Budapest V., Báthory-utca 8.

Hirdessen az

„Ujvidéki Naplóban“

Wachtl Imre

Első Ujvidéki Villamoserőre
Berendezett Gőzkemence
sütőházában

Petőfi utca 8. szám alatt,
a nap bármely szakában
magánházak, háztartások részére:
kenyeret, peccenyét vagy egyéb
sütnivalót sütni lehet.

Fischer Testvérek

utoda

műszaki és villamossági
vállalat Ujvidék

Rákóczi Ferenc ut 15. szám.

Elvállal: Villany, légszesz,
acetylen világítás, központi
fűtés, szellőztetés, vízveze-
ték, csatornázási berendezést.

Mindezen szakmabavágó javítások
legolcsóbban eszközöltetnek.

Sokkal célszerűbb

ha a női pongyolát, teljes női
gyermekruhát, kötényeket stb.

készen vásárolja,

mintha a kelmét külön vásárolná.

Elég nagy szép választék áll ren-
delkezésére

Alaburics Mária

üzletében.

Szücs-utca 30. szám.

A megélhetést megkönnyíteni óhajtom.

Segítségére sietek Ujvidék fogyasztó közönségének, ezért olcsón
eladok:

Saját savanyított káposztát,	kilóját 40 filléért
kitűnő babot	” 50 ”
rózsaburgonyát	” 16 ”
vöröshagymát	” 70 ”

Saját savanyított uborkát és paprikát olcsón, üvegenként.

Legolcsóbban elárusítom a kecskeméti konzervgyár termékeit: különféle
izeket és befőtteteket.

KOVÁCS BÁLINT

terménykereskedő

Ujvidék Rákóczi Ferenc-ut 57-ik szám.